

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

PASQUALINISTRAAT 6

Datum aanwijzingsbesluit: 09-01-2024
Grondslag: Gemeentelijk monument overeenkomstig
Erfgoedverordening Gemeente Eindhoven
Monumentnummer: GM0478 en GM0479

BASISGEGEVENS

| | |
|-------------------------|---|
| Adres | Pasqualinistraat 6 |
| Stadsdeel | Woensel |
| Perceelnummer | WSL01 G 3586 |
| Categorie | Woningbouw - villa's |
| Bouwtype | Praktijkwoning |
| Bouwjaar | 1962 |
| Architect | R. Tybout (Eindhoven) |
| Opdrachtgever | J.P. Poot, arts |
| Bouwstijl | Modernisme |
| Kunst | Gerard Roovers (Baksteenrelief) WK0108 |
| Huidige functie | Woning |
| Oorspronkelijke functie | Praktijkwoning |
| Aard van bescherming | De volledige bebouwing, maar enkel het exterieur |
| Onderdeel complex | - |



EINDHOVEN

OMSCHRIJVING

Omschrijving

Vrijstaande praktijkwoning op L-vormig grondplan, bestaande uit een woonhuis en een praktijkvleugel in de gebogen hoek van de Pasqualinistraat, tegenover een plantsoen. Het woonhuis maakt een breed front naar de straat en bestaat uit twee bouwlagen onder flauw hellend lessenaarsdak. De gevels aan de straatzijde zijn tamelijk gesloten en hebben een onregelmatige indeling met o.a. zgn. televisievensters en een breed betonnen entreeportaal met vernieuwde deuren. Boven de entree een gevelkunstwerk van figuur met zon en helpende hand, uitgevoerd in andere kleuren baksteen (vergl. Dr. Berlagelaan 7 van dezelfde architect). De éénlaags praktijkvleugel onder plat dak is niet meer als zodanig in gebruik. Het pad en de toegangsdeur zijn dichtgezet. De panden Pasqualinistraat 4 t/m 10 en het pand Doctor Berlagelaan 7 vormen een ensemble opmerkelijke (praktijk)woningen uit de wederopbouwperiode.

Motivering

Het gebouw is van architectuurhistorische waarde als ontwerp van architect Tybout en de naoorlogse stijlkenmerken van het modernisme, die tot uitdrukking komen in de in hoofdopzet gaaf bewaard gebleven gevels. Het pand is van cultuurhistorische waarde als uiting van het belang dat na de oorlog aan gezondheidszorg werd gehecht, waarbij het praktijkgedeelte in het totaalvolume is opgenomen. Het pand maakt onderdeel uit van een buurtje met waardevolle villabebouwing/(praktijk)woningen uit de naoorlogse periode. In die zin is ook sprake van ensemblewaarde.



Pasqualinistraat 6 betreft blauwe contour

Aanvullende foto's



Waardering

(scoremogelijkheden: 0 +/- + ++)

1. Cultuurhistorische waarden

1. belang van het object/complex als bijzondere uitdrukking van (een) culturele, sociaal-economische en/of bestuurlijke/beleidsmatige en/of geestelijke ontwikkeling(en);
2. belang van het object/complex als bijzondere uitdrukking van (een) geografische, landschapelijke en/of historisch-ruimtelijke ontwikkeling;
3. belang van het object/complex als bijzondere uitdrukking van (een) technische en/of typologische ontwikkeling(en);
4. belang van het object/complex wegens innovatieve waarde of pionierskarakter;
5. belang van het object/complex wegens bijzondere herinneringswaarde.

Ad 1. Het pand is van belang als uitdrukking van het belang dat in de jaren vijftig aan gezondheidszorg werd gehecht. De medische wetenschap boekte in de jaren vijftig belangrijke vooruitgang. In 1953 kwam een doorbraak met de ontrafeling van het DNA door Crick en Watson. Verder werd de kindersterfte en tuberculosis bestreden door bouw van vele Groene Kruisposten. De bouw van praktijkwoningen voor doctoren is weliswaar minder spectaculair, maar op lokaal niveau is dit toch belangrijk.

Ad 2. N.v.t.

Ad 3. Het pand is van belang als uitdrukking van de gespecialiseerde doorontwikkeling van de bedrijfswoning in een specifieke artsenwoning. (NB vanwege de verbouwingen is het praktijkgedeelte minder goed herkenbaar geworden, daarom boet dit belang enigszins in)

Ad 4. N.v.t.

Ad 5. Het pand is van belang wegens de herinneringen die bezoekers eraan zullen hebben.

Score: +

2. Architectuur- en kunsthistorische waarden

1. bijzonder belang van het object/complex voor de geschiedenis van de architectuur en/of bouwtechniek;
2. bijzonder belang van het object/complex voor het oeuvre van een bouwmeester, architect ingenieur of kunstenaar;
3. belang van het object/complex wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
4. belang van het object/complex wegens het bijzondere materiaalgebruik, de ornamentatie en/of monumentale kunst;
5. belang van het object/complex wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur(onderdelen).

Ad 1. Het object is van belang als goed voorbeeld van een praktijkwoning in de bouwwijze van het Nieuwe Bouwen (modernisme).

Ad 2. Het object is een goed voorbeeld van het werk van J. Tybout die bijna altijd in een moderne stijl bouwde.

Ad 3. Het object is van belang vanwege de ingetogen vormgeving, waarin de status van de arts minder op de voorgrond staat.

Ad 4. De praktijkwoning is van belang vanwege het kunstwerk in de voorgevel.

Kunsthistorische waarde

Het kunstwerk is een beeldbepalend element in de gevel van dit woonhuis. Het kunstwerk is op fraaie wijze in de architectuur opgenomen. Het mist de kwaliteit van vergelijkbare werken (bijv. Dr. Berlagelaan 7). (NB. Deze opmerking is in tegenspraak met de waardering die aan het kunstwerk wordt gegeven Het kunstwerk in de gevel van de Dr. Berlagelaan 7 wordt net als die in de gevel van Pasqualinistraat 6 als 'belangrijk' gewaardeerd. Als deze opmerking betekenis zou hebben, zou het werk in de Pasqualinistraat op 'waardevol' gewaardeerd moeten worden. Of dat in de Pasqualinistraat als 'belangrijk' en dat in de Dr. Berlagelaan als 'top'. JFvV)

Cultuurhistorische waarde

Het werk heeft geen duidelijke cultuurhistorische waarde.

Zeldzaamheidswaarde

Het monumentale oeuvre van Gerard Roovers is vermoedelijk beperkt van omvang.

Conditie

Het werk is in goede conditie.

Conclusie

Belangrijk. (De auteur hanteert de volgende hiërarchie van waarden: top, belangrijk, waardevol). Dit werk zit dus in de middencategorie.

Opmerking

Meer informatie over de kunstenaar en zijn oeuvre is nodig om dit werk definitief te kunnen waarderen.

Ad 5. N.v.t.

Score: +

3. Situationele en ensemblewaarden

1. betekenis van het object als essentieel (cultuurhistorisch, functioneel en/of architectuurhistorisch en visueel) onderdeel van een complex;
2. a. bijzondere, beeldbepalende betekenis van het object voor het aanzien van zijn omgeving;
b. bijzondere betekenis van het complex voor het aanzien van zijn omgeving, wijk, stad of streek;
3. a. bijzondere betekenis van het complex wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing in relatie tot de onderlinge historisch-ruimtelijke context en in relatie tot de daarbij behorende groenvoorzieningen, wegen, wateren, bodemgesteldheid en/of archeologie;
b. bijzondere betekenis van het object wegens de wijze van verkaveling/ inrichting/ voorzieningen.

Ad 1. Het object is van belang als onderdeel van het rijtje praktijkwoningen Pasqualinistraat 4 t/m 10 en het pand Dr. Berlagelaan 7 (om de hoek). Zij dateren allemaal uit de Wederopbouwperiode. Het object zelf vormt ook een ensemble met de garage en tuinmuur, zij het minder pregnant als de ensemblewerking met de andere woningen.

Ad 2a. Het object is van belang omdat het in de bocht van de straat is gelegen en dus aan twee zijden zichtbaar is.

Ad 2b. N.v.t.

Ad 3a. Het object is van belang vanwege de goede zichtbaarheid vanuit het tegenovergelegen park en speeltuin.

Ad 3b. De garage is van belang vanwege de bijzondere wijze waarop deze op het kavel is gepositioneerd waardoor er twee ingangen mogelijk zijn, waardoor er twee auto's in geparkeerd kunnen worden.

Score: ++

4. Gaafheid en herkenbaarheid

1. belang van het object/complex wegens de architectonische gaafheid en/of herkenbaarheid van ex- en/of interieur;
2. belang van het object/complex wegens de materiële, technische en/of constructieve gaafheid;
3. belang van het object/complex als nog goed herkenbare uitdrukking van de oorspronkelijke of een belangrijke historische functie;
4. belang van het complex wegens de waardevolle accumulatie van belangwekkende historische bouw- en/of gebruiksfasen;
5. belang van het complex wegens de gaafheid en herkenbaarheid van het gehele ensemble van de samenstellende onderdelen (hoofd- en bijgebouwen, hekwerken, tuinaanleg e.d.);
6. belang van het object/complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de stedelijke, dorps of landschappelijke omgeving.

Ad 1. Het pand is van belang omdat het in hoofdvorm gaaf is. Het feit dat de kozijnen zijn vervangen en gewijzigd, het interieur is gewijzigd, er geen praktijk meer in het pand zit en de toegang tot de praktijk is dichtgezet, hoeft aanwijzing tot monument niet in de weg te staan.

Ad 2. Het object is van belang omdat het materieel, technisch en constructief gaaf is.

Ad 3. De oorspronkelijke functie is door de verbouwingen minder goed afleesbaar.

Ad 4. N.v.t.

Ad 5. Het complex van woning, garage en tuinmuur is van belang vanwege de uiterlijke gaafheid van de samenstellende delen.

Ad 6. Het complex is van belang in relatie tot de visuele gaafheid van de suburbane omgeving.

Score: +

5. Zeldzaamheid

1. belang van het object/complex wegens absolute zeldzaamheid in architectuurhistorisch, bouwtechnisch, typologisch of functioneel opzicht;
2. uitzonderlijk belang van het object/complex wegens relatieve zeldzaamheid in relatie tot één of meer van de onder 1 t/m 3 genoemde kwaliteiten.

Ad 1. Het complex is van belang vanwege de zeldzaamheid in architectuurhistorisch en typologisch opzicht.

Ad 2. N.v.t.

Score: +

Conclusie: 1x ++ en 4x +

Conclusie

Vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en ensemblewaarden en de zeldzaamheid en relatieve gaafheid is het advies om het complex van praktijkwoning, garage met rijwielberging en tuinmuur aan te wijzen als beschermd gemeentelijk monument.

Inleiding

Een bijzondere categorie bedrijfswoningen wordt gevormd door de zgn. praktijkwoningen. Hierbij kan het gaan om een woning van een huisarts of tandarts met aangebouwde praktijkvleugel. Opmerkelijk is dat in de groslijst in het rapport Categorieaal onderzoek Wederopbouw Eindhoven - quickscan categorie wonen de voorbeelden hiervan allemaal in modernistische architectuur zijn opgetrokken en dat architect R. Tybout begin jaren zestig in deze categorie de belangrijkste leverancier was. Naast het hier beschreven pand zijn bijv. Dr. Berlagelaan 7 (1960-'62) en Aeneaslaan 17 (1963-'65), allen van zijn hand, opmerkelijk.

Een andere categorie is de architectenwoning (zie bijv. de beschrijving van Jan Smitszlaan 6 (Cees Geenen) en Pasqualinistraat 10 (W.F. van den Kerkhof)). Dit is een woning die een architect voor zichzelf ontwierp. In de Gerard Bruningstraat 2 staat een andere belangwekkende architectenwoning (van L.J.C. Raymaekers).

Stedenbouwkundige ontwikkeling van de locatie en omgeving

De woning is gelegen in de wijk Kronehoef die noordelijk van het centrum van Eindhoven is gelegen. De woning is gelegen tegenover woonzorgcentrum Lunet en schuin tegenover een park met speeltuin.

De locatie is gelegen in de vm. gemeente Woensel dat tot 1920 een zelfstandige gemeente was. Het pand maakt deel uit van een kleiner buurtje dat omsloten wordt door de Pasqualinistraat, Frankrijkstraat en Doctor Berlagelaan. Hoewel dit buurtje begin jaren zestig is ontstaan, verschijnt het pas in 1973 voor het eerst op de topografische kaart.

De Frankrijkstraat was vroeger een doorlopende weg naar Vlokhoven, Bokt en Son. Het is een historische weg van vóór 1900. Langs deze weg liep tussen 1897 en 1937 de stoomtramlijn van Eindhoven naar Son en Sint Oedenrode van Tramweg Maatschappij 'De Meijerij'. Grote delen van deze historische weg zijn in de jaren tachtig van de twintigste eeuw verdwenen; slechts enkele gedeeltes van de weg bestaan nog.

Aan deze straat staat nog oudere, vooroorlogse bebouwing. Het pand Frankrijkstraat 24 is een eclectisch pand uit eind 19de eeuw. De bebouwing aan de Frankrijkstraat 18-34, 11-29, de gehele Runstraat en een deel van de bebouwing aan de Kloosterdreef en de Greide vormt (een deel van) de historische stedenbouwkundige structuur Woensel. Een ander deel van deze structuur ligt rond de kruising Kloosterdreef-Kronehoefstraat/Pastoriestraat.

De vroegere kern van Woensel lag bij de Oude Toren (veel meer naar het oosten). De bebouwing aan de Kloosterdreef ontstond na de bouw van de St. Petruskerk in 1870 en is nu nog herkenbaar aan een ensemble van monumenten. Ten zuiden daarvan ontstond rond 1900 op een splitsing van wegen de Woenselse Markt. In het noorden sloot deze kern via de Runstraat aan op de Frankrijkstraat met een gevarieerde lintbebouwing. Ondanks een gewijzigd bebouwingsbeeld is de historische structuur nog herkenbaar.

Ter plaatse van Pasqualinistraat 6 is op oudere topografische kaarten van vóór 1952 een langwerpig omgracht terrein te zien. Tussen 1953 en 1962 is het weergegeven als een 'gewoon' langwerpig perceel. Vanaf 1963 en nogmaals in 1973 wijzigt de verkaveling.

Beknopte bouw- en gebruiksgeschiedenis

Op 30 januari 1961 is bouwvergunning verleend voor de bouw van een woning met praktijk ruimte aan de Pasqualinistraat 6. De beschikking is op 20 augustus 1961 goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. De bouwaanvraag was van 2 december 1960.

Opdrachtgever was de arts J.P. Poot.

De éénlaagse praktijkvleugel onder plat dak is niet meer als zodanig in gebruik. Het pad is verdwenen en de pui met toegangsdeur en venster zijn eruit gehaald. De opening is dichtgemetseld en vlakgestuct. In de opening is een TV-venster geplaatst.

Toelichting op de architect R. Tybout en zijn oeuvre

Reinier Tybout (1915-2006) begon zijn loopbaan in 1938 en was tussen 1946 en 1999 werkzaam in Eindhoven als architect. In 1955 begon hij zijn eigen bureau na eerst bij het bureau van Martien van Beek gewerkt te hebben. Tybout was net als Van Beek hervormd en uit die zuil komen zijn opdrachtgevers vooral.

Na de tweede wereldoorlog en in de jaren vijftig maakte hij een aantal tekeningen (resischetsen) van historische gebouwen in Brabant of fragmenten daarvan. Toch was hij, getuige zijn gerealiseerde gebouwen, geen traditionalist. Zijn bouwwerken tonen een streng modernisme (Nieuwe Bouwen). Van zijn hand zijn in Eindhoven onder meer de Morgensterkerk (1972), de praktijkwoningen aan de Dr. Berlagelaan 7 en Aeneaslaan 17, de flats langs de Veldmaarschalk Montgomerylaan vanaf 391, de vrijstaande woonhuizen aan de Aeneaslaan 21 en de apotheek aan de Aalsterweg hoek Boutenslaan. Verder heeft hij in de binnenstad vier Wederopbouwplanden ontworpen. Een enkele daarvan, bijv. Demer 20, is toch nog in traditionalistische stijl opgetrokken. Tybout heeft samengewerkt met Martien van Beek en later zo nu en dan met Cees (Kees) Valstar (1910-1993). Tybout ontwierp scholen, hervormde kerken, bejaardencentra, winkels, woningbouwcomplexen in Brabant en Limburg. Tybout was lid van verschillende welstandscommissies, een enkele monumentencommissie en maatschappelijke organisaties op gebied van kunst en architectuur.

Toelichting op de kunstenaar G Roovers en zijn oeuvre

Over Gerard Roovers (Eindhoven 1929-1979) en zijn werk is weinig bekend. Hij was architect, baksteenkunstenaar, schilder, dichter en ontwerper van maquettes van toneeldecors. Vanaf begin jaren vijftig tot tenminste begin jaren zeventig van de twintigste eeuw verbleef hij met zijn vrouw Catharina Jeannette Leonarda Theresia 'Toos' Verheugen, met wie hij in 1951 was getrouwd, op Curaçao en werkte hij samen met Jacob Fresco. Een brouwerijgebouw aldaar dat hij daar ontwierp is inmiddels al weer gesloopt. Op het eiland staan nog enkele andere werken van hen. Roovers was zeer betrokken bij het culturele leven op het eiland en speelde daarin een niet-onbelangrijke rol.

Beschrijving

Vrijstaande praktijkwoning op L-vormig grondplan, bestaande uit een woonhuis en een praktijkvleugel in de gebogen hoek van de Pasqualinistraat, tegenover een plantsoen. Het woonhuis en de praktijkvleugel staan onder een stompe hoek met elkaar. Het woonhuis maakt een breed front naar de straat en bestaat uit twee bouwlagen onder flauw hellend lessenaarsdak. De gevels aan de straatzijde zijn tamelijk gesloten en hebben een onregelmatige indeling met o.a. zgn. televisievensters en een breed betonnen entreeportaal met vernieuwde deuren. Boven de entree een gevelkunstwerk van figuur met zon en helpende hand, uitgevoerd in andere kleuren

baksteen (vergelijk Dr. Berlagelaan 7 van dezelfde architect). De panden Pasqualinistraat 4 t/m 10 en het pand Dr. Berlagelaan 7 vormen een ensemble opmerkelijke (praktijk)woningen uit de Wederopbouwperiode.

De muren zijn opgemetseld hardgrauwe baksteen (gezande baksteen) in vrij of wild verband. De fundering op staal bestaat uit stampbeton, de kelder en het trasraam uit klinkers. De binnenmuren bestaan uit boerengrauw en porisosteent. Lateien en luifels uit gewapend beton.

Voorgevel

De voorgevel is uitgevoerd conform de bouwtekening met uitzondering van de indeling van het linkervenster op de begane grond en de invulling van de voordeurpartij. Op de tekening staat een TV-venster met een indeling van (2x1), waarvan het linkse venster een openslaand raam heeft. In werkelijkheid was tot en met 2017 een indeling van (4x1) aanwezig, met ramen van gelijke grootte. Of de voordeurpartij conform tekening is gerealiseerd is bij gebrek aan oude foto's onbekend, maar wel staat vast dat in de periode 2000-2018 er twee symmetrisch uitgelijnde witte paneelvoordeuren aanwezig waren. De verdenking is dat deze er pas later ingezet zijn (omdat ze te klassiek van vormgeving zijn). Van deze deuren is kan alleen de rechterdeur open, de linker staat vast. Aan weerszijden van die deuren waren langwerpige verticale glazen vlakken. De ingangspartij is omlijst met een iets naar voren uitstekende betonnen lijst waarvan het horizontale deel uit één latei bestaat en de twee verticale delen uit 3 ½ blok met opvallende voegen bestaat, zodat dit enigszins op pseudo-rustica lijkt. Vanaf 2019 is een andere pui indeling aanwezig (ook niet conform de bouwtekening) met een blinde zwarte deur met onopvallende verticale groeven die asymmetrisch is geplaatst. Links naast de deur zijn drie verticale glazen vlakken van gelijke breedte aanwezig en rechts ervan nog één van dezelfde breedte. Deze vlakken zijn ingevuld met een blinde grijze invulling (mogelijk zijn ze licht doorlatend).

Tot en met 2017 waren alle kozijnen en lijsten kaki-lichtbruin geschilderd. Op foto's van vóór 2009 lijkt het alsof alles wit-grijs geschilderd was. Vanaf 2018 is alles zwart waarbij een aantal kozijnen door exemplaren met een dikkere rand vervangen is (bijv. het kozijn in het midden van de voorgevel, eerste verdieping). Momenteel is de indeling van de voorgevel van links naar rechts: twee TV-vensters uitgelijnd boven elkaar, waarvan de onderste ongeveer twee maal hoog is als de bovenste. Beide hebben een indeling (4x1), met dien verstande dat de raampjes van de bovenste venster door metalen of kunststoffen penanten gescheiden worden. In het bovenste venster lijkt het eerste, derde en vijfde raampje blind te zijn uitgevoerd (of het heeft een invulling met donker glas). Vervolgens in ongeveer het midden van de voorgevel op de eerste verdieping een vrij groot vierkant venster dat net als het TV-venster op de begane grond iets uitsteekt. Aan de rechterkant op de begane grond de ingangspartij en daarboven een kunstwerk.

De twee vensters op de eerste verdieping worden aan de bovenzijde met een rollaag afgesloten. De geldt ook voor alle vensters om de hoek, met uitzondering van het venster in de dichtgezette deur.

Het venster in de linkerzijgevel van de vm. praktijkvleugel lijkt eveneens gewijzigd. Het is aan de bovenzijde met een rollaag afgesloten.

Kunst voorgevel

Het baksteenrelief in de voorgevel is getiteld 'Bescherming van de mens' en dateert uit 1960. Het werk toont een gestileerde naakte mannelijke figuur met links onder hem een grote

uitgestoken hand, daarboven een vogel, rechtsboven de figuur een stralende zon en rechts-onder vermoedelijk drie dieren. Op de achtergrond niet nader te identificeren zaken, mogelijk wolken en rotsen o.i.d.

Het reliëf is opgebouwd uit gekleurde geglazuurde baksteen die door de bestaande baksteen van het pand is heengewerkt. Enkele bakstenen zijn diagonaal en/of verticaal ingemetseld.

Interpretatie kunst

De uitgestoken hand zou de hand Gods kunnen voorstellen, maar het kan ook de 'onzichtbare hand' van Adam Smith zijn! Als de hand God voorstelt, dan zou de vogel daarboven een vogel de Heilige Geest kunnen voorstellen. De drie dieren zouden mogelijk een kalkoen in het midden, een hond links daarvan en rechts een dier waarvan de identiteit niet te achterhalen was, kunnen zijn. In plaats van een kalkoen kan het ook een slang zijn die om een tak gekronkeld is. Dat ligt in het verhaal zelfs meer voor de hand dan een kalkoen. De hond en het andere dier beschermen dan tegen de slang. De mens wordt dus beschermd door de Hand Gods dan wel Adam Smith's onzichtbare hand en door de hond.

Achtergevel

In de achtergevel zijn veel meer vensters te vinden dan in de voorgevel. De kozijnen zijn ook allemaal zijn vervangen door kozijnen met een andere indeling en een grijs-zwarte beschildering.

De bouwtekeningen tonen op de begane grond van links naar rechts eerst een smalle langwerpig venster met bovenlicht, vervolgens een tweedelig venster met links een openslaand raam met bovenlicht (klapraam) [venstertype A], vervolgens na een muurdam nogmaals type A, dan een grote pui met indeling (5x3), waarvan de bovenste en onderste regel heel laag zijn (de bovenste regel vormen bovenlichten), de brede middelste regel heeft een invulling van glas, de onderste regel is blind ingevuld in de kleur lichtgeel-crème (dit is te zien op foto's op <https://www.oozo.nl/woningen/eindhoven/stadsdeel-woensel-zuid/kronehoef/woning/392225/woning-pasqualinistraat-6-eindhoven>). Overigens blijkt uit die foto's ook dat de indeling (5x3) niet is uitgevoerd, maar (3x3), waarvan de meest rechtse travee twee openslaande deuren zijn.

Op de eerste verdieping zijn vier identieke kleinere vensters opgenomen, waarvan de vierde gerekend vanaf links is uitgelijnd met de pui eronder. Links daarvan bevinden zich nog drie van dergelijke vensters op gelijke afstand van elkaar. Dit type venster heeft een tweedeling met links een vast raam en rechts een smaller openslaand raam met bovenlicht (klapraam). Geheel links is een balkon op pergola (de pergola loopt verder door dan het balkon). Het balkon wordt ontsloten door een deur die onderdeel is van een pui. Deze pui heeft eerst een deur, vervolgens een vierkant vast raam en daarna een smaller raam. De twee ramen staan op een (houten?) borstwering die in de pui is opgenomen. Deur en naastgelegen raam hebben samen één doorlopend bovenlicht. Het derde venster heeft een bovenlicht in de vorm van een klapraam. De pui en balkonrand zijn ook in lichtgeel-crème geschilderd. De linkerzijgevel (gezien vanuit de achtertuin) steekt iets uit ten opzichte van het achtergevelvlak. Geheel links is een schoorsteen op de hoek van het pand. Deze steekt door het platte dak van de zijvleugel uit. De gevel wordt afgesloten met een dakrand met een overstek.

Op basis van de 3D-luchtfoto's is duidelijk dat alle vensters op de eerste verdieping nu een indeling van (2x1) hebben met twee gelijke ramen. De borstweringen van de twee puien zijn donkergrijs geschilderd.

Boven de vensters van de eerste verdieping loopt over de volle breedte van de achtergevel een lichtgeel-crème geschilderde betonnen band.

De rechter zijgevel van de praktijkruimte is uitgevoerd conform tekening en heeft twee vensters van ongelijke grootte. De eerste vanaf links is een breed venster in tweedeling (met linkerdeel is een openslaand raam, het rechterdeel vast). Het tweede raampje is veel smaller en heeft geen indeling. Het venster linksboven in de voorgevel alsmede alle vensters in de voorgevel van de praktijkvleugel en alle vensters in de achtergevel hebben lekdorpels van bruine geglaazuurde druiptegels.

De achtergevel van de praktijkvleugel is niet uitgevoerd conform de bouwtekening. Aan de vergunningstekening gaat een eerdere versie vooraf met nog een andere indeling.

Op de voorstudie is een indeling van eerst een pui met vensters te zien en dan een liggend breed maar laag venster en ten slotte een deur met twee glazen vlakken. De pui heeft een indeling van (2x4) waarbij de regels een ongelijke grootte hebben (de bovenste met blinde invulling is laag, vervolgens de regel met glasinvulling, die het hoogst is, vervolgens een invulling met borstwering die lager is en daaronder een invulling met terugliggende plint). Het rechterdeel van de pui is het breedst en heeft een vast raam, links is een openslaand raam. De bovenste regel heeft geen indeling.

Op de vergunningstekening is het liggende venster gewijzigd in een groter liggend venster met een tweedeling (2x1).

Op de foto's van vóór de wijzigingen van de puien en kozijnen is te zien het liggende venster niet is uitgevoerd. Ter plaatse bevinden zich dubbele openslaande deuren onder rollaag. Ook de deur ernaast is anders uitgevoerd. De deur is links in een iets uitstekende pui opgenomen, met rechts een venster. Deur en venster hebben elk een bovenlicht. De gevel wordt afgesloten door de dito dakrand als bij de woonvleugel, met dien verstande dat de dakrand bij de pui van de deur doorloopt naar onderen tot aan het glas van de bovenlichten.

De indeling van de linkerpui is gewijzigd. Er is nu sprake van een driedeling met ramen van gelijke grootte en daarboven een zonwering. De openslaande deuren lijken ook vervangen (omdat er een boom voor staat, was dat niet goed waar te nemen). De deurpartij rechts is vervangen door een pui met een driedeling van ongelijke grootte. Eerst een smal blind vlak, vervolgens een glasdeur en ten slotte een glasvenster tot aan het maaiveld. De dakrand is nu lichtgrijs geschilderd.

Zijgevels

Rechter zijgevel

De rechter zijgevel van het woonhuis is niet helemaal uitgevoerd zoals het op tekening staat. Op tekening staan op de begane grond drie identieke kleine vierkante vensters, in werkelijkheid zijn er twee uitgevoerd. Op de eerste verdieping een vrij groot venster met een tweedeling (symmetrisch).

De rechterzijgevel voor zover het de voorgevel van het praktijkgebouw betreft is eenlaags en plat afgedekt. De opening in het midden voor de pui met deur naar de praktijk is al voor 2000 vervangen door een gemetselde borstwering waarop een TV-venster in tweedeling. Het linker-raam is blind, het rechter heeft matglas. Links hiervan in de naastgelegen travee een groter venster met tweedeling (2x1) (op tekening staat hier een venster met onderlicht, daarboven een

openslaand raam en ernaast een groot vast raam). In de rechtertravee twee vensters van ongelijke grootte. Deze vensters hebben dezelfde hoogte en zitten op dezelfde hoogte als het venster in de middentravee. Het linkervenster is klein en bijna vierkant en is dichtgemetseld en gestuct. Het rechtervenster is ca. 2x zo breed als het kleine venster. De gevel wordt bovenaan afgesloten met een dito dakrand als bij de voorgevel.

Linker zijgevel

De linker zijgevel van het woonhuis is uitgevoerd conform de bouwtekening. Hij is geheel blind. Het gevelvlak steekt iets door ter plaatse van het voorgevelvlak. Dat is aan de andere zijde van de voorgevel ook het geval.

Dakvlakken

Het woonhuis heeft een iets flauw hellend dakvlak dat vanaf de voorgevel omhoog loopt. Het praktijkdeel heeft een plat dak. De daken zijn bedekt met teervrij dakvilt. Het dakbeschot bestaat uit Conex Sturdyplaten. Ter hoogte van het middenraam op de eerste verdieping is er op het dak een korte schoorsteen. En op de hoek ter plaatse van de praktijkvleugel nog een die iets uit de gevel springt. Aan weerszijden van de eerstgenoemde schoorsteen op ongelijke afstand elk een daklicht. Op het dak liggen zonnepanelen (die ondergeschikt zijn voor de bescherming).

Interieur

Het interieur is niet bezocht, maar er zijn op internet wel foto's van te vinden van vermoedelijk rond 2017 (voor de wijzigingen van de kozijnen). Op grond van de bouwtekeningen en opgave op het aanvraagformulier is de indeling als volgt: Onder het woonhuis een kleine kelder. Woonhuis, begane grond: hal 1, garderobe, toilet, woonkamer met open haard in het midden, achter de haard een eethoek, keuken, bijkeuken, cv-ruimte. Woonhuis eerste verdieping: trappenhuis met hal (overloop), ouderslaapkamer en drie kinderslaapkamers, badkamer, toilet, douche, logeerkamer, berging, dienstbodekamer. Vanuit de bijkeuken is er een inwendige deur naar een tweede hal die op het achtererf uitkomt en naar het praktijkgedeelte. Praktijkruimte: hal 3, toilet, wachtkamer, spreekkamer / behandelkamer, doka, twee kleedkamers, administratie / laboratorium.

Op de interieurfoto's op internet valt een aantal zaken op: het niveau plafond van de woonkamer verspringt halverwege; de wachtkamer is verbouwd tot eetkamer met keuken. De cv-ruimte is uitgebroken en ter plaatse staat een fornuis met oven onder een quasi 17de-eeuwse schouw met geprofileerde rand. De muur tussen de keuken en bijkeuken is uitgebroken, dit is nu een ruimte (keuken) geworden. In de linkerkeukenmuur is een doorgang naar de woonkamer gemaakt. In de woonkamer zijn aan de achtertuinzijde inbouwkasten bijgemaakt met paneeldeuren en geprofileerde bekroning. Ten tijde van de opnamen werd het pand bewoond door een christelijk gezin (boven een binnendeur hangt een kruis). De vroegere hal van de praktijkdeel is slaapkamer geworden. Er is een fraaie donkerbruin gelakte houten trap met dito leuningen en balustrade op de overloop. De locatie van het bad in de badkamer is gewijzigd. In de ruimte onder de trap is een deur bijgemaakt, zodat deze ruimte vanuit de woonkamer als kast te gebruiken is.

Interpretatie interieur

De indeling van het pand is in meerdere opzichten modern. In het oog springt bijv. de vrijstaande haard in de woonkamer. (Op de foto's lijkt deze door de latere toevoeging van kasten aan weerszijden minder vrij te staan.) Het aantal kinderen was in 1960-61 al aan het zakken, dus geen tien slaapkamers meer, maar 'slechts' drie kinderkamers. Wat nog wel (heel) ouderwets (en van cultuurhistorische waarde) is, is de dienstbodekamer op de eerste verdieping. Echter,

modern aan deze kamer is dat zij aan de voorzijde, op de hoek is gelegen (dus niet meer achteraf op zolder). Verder kan de dienstbode kennelijk van hetzelfde sanitair gebruik maken als de bewoners. Dit duidt op een zekere 'gelijkheid' van de dienstbode met de dokter of wellicht werd zij als een onderdeel van het gezin beschouwd.

Als we de gegevens die uit de plattegrond van de garage naar voren komen (daar was plaats voor twee auto's) en het feit dat er kennelijk een dienstbode in huis was bij elkaar leggen, ontstaat het beeld van een gezin waarin beide ouders werken en een voldoende groot inkomen hebben om twee auto's, een dienstbode en ook nog drie kinderen te betalen, en die onvoldoende tijd hebben om het huishouden zelf te bestieren. Kortom, een heel modern gezin, afgezien dan van de inwonende dienstbode.

Wat mogelijk onbedoeld ook ouderwets is, is dat de badkamer nog wel direct verbonden met de ouderslaapkamer die verbonden is met de overloop/hal. Hierin is het oude franse schema uit de 17de eeuw van 'antichambre, chambre, cabinet' te herkennen, waarbij de overloop fungeert als antichambre, de ouderslaapkamer als chambre en de badkamer als cabinet.

Garage met rijwielberging

In de achtertuin staat een garage annex rijwielberging op een onregelmatige plattegrond (een afgestompte driehoek). Hierin is op een L-vormige plattegrond ruimte voor twee auto's. Er zijn twee uitgangen voor de auto's. De uitgang aan de woonhuiszijde heeft momenteel een roldeur. De uitgang aan de praktijkzijde heeft een recente pui gelijk de puien in de voor- en achterzijde van het woonhuis. De indeling is: in het midden twee openslaande deuren en aan weerszijde een langwerpige glasvenster. Het is onduidelijk of de openslaande deuren nog breed genoeg zijn om een auto door te laten. De hekken naar de oprijpaden zijn sinds 2019 afgeschermd met rieten matten (voor meer privacy). De gevels van de garage zijn uit dezelfde steen en in hetzelfde metselverband opgetrokken als het hoofdgebouw. De gevel van de rijwielberging heeft in het midden een blinde grijsgeschilderde deur met aan weerszijden een langwerpige horizontaal venster met dezelfde lekdorpeltegels als het hoofdhuis. Het muurvlak links naast de openslaande deuren is blind.

Interpretatie garage

De garage met ruimte voor twee auto's en twee toegangen is zeer modern te noemen. Een dergelijke positionering en ontsluiting is zeer ingenieus en zeer zeldzaam te noemen. Uit het feit dat de architect ervan uitging dat het gezin over twee auto's beschikte, is af te leiden dat de architect zich leidde door het moderne leven en beschikte over modern levende opdrachtgevers.

Tuinmuur

Het perceel wordt aan de straatzijde omgeven door een lage gemetselde muur van rode baksteen in vrij of wild verband met hierop een lage ijzeren balustrade. De muur wordt aan de bovenzijde afgesloten met een rollaag. Ter plaatse van de paden naar de voordeuren zijn openingen in de muur. De muur loopt in een kwartboog de hoek om.